

Організація торгівлі

Група 2М-1

10.10.2023

Змістовий модуль 1. Організаційні моделі в системі торгівлі

Тема 2. Транспортно-експедиційні операції у торгівлі

Урок 21. Класифікація товарних запасів

Матеріал уроку:

Класифікація товарних запасів приведена на рис.

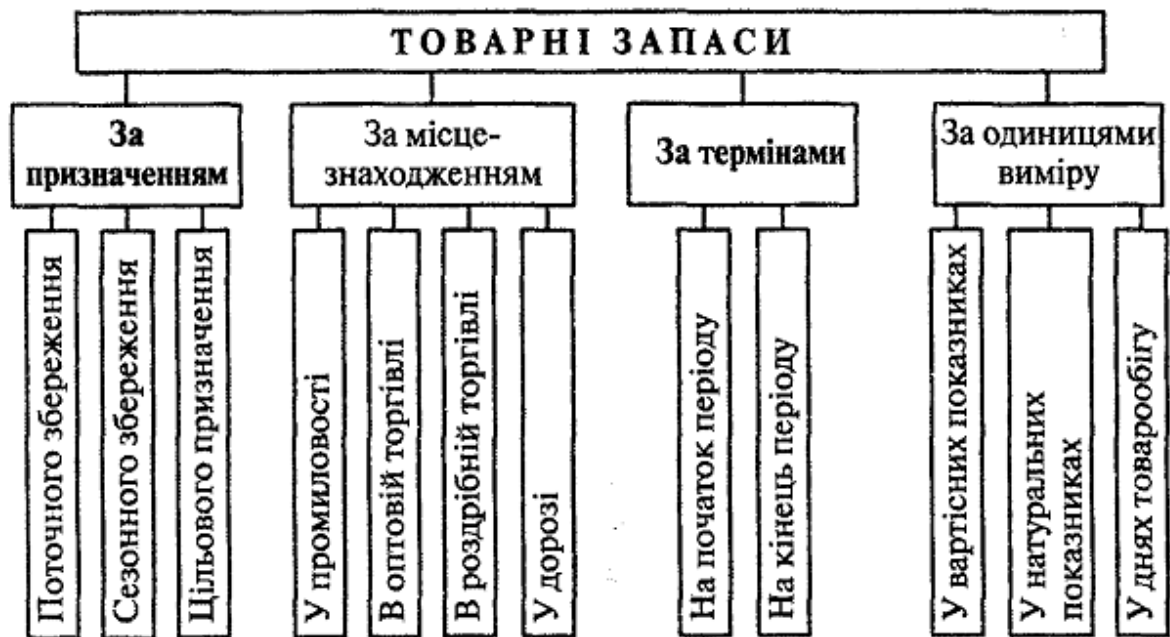

Рисунок 6.2 - . Класифікація товарних запасів

Товарні запаси торговельного підприємства класифікуються за такими ознаками:

За призначенням:

- поточного збереження (для забезпечення безперервного процесу реалізації товарів у роздрібній торговельній мережі);
- сезонного збереження (для забезпечення безперервної торгівлі окремим асортиментом товарів в силу особливості їхнього виробництва, попиту чи інших причин, або якщо існує розрив у часі між виробництвом і реалізацією);
- за цільовим призначенням (для здійснення визначених задач, у тому числі й державному значенні).

За місцезнаходженням можна виділити:

- товарні запаси в роздрібній мережі;
- товарні запаси на складах роздрібних торговельних підприємств;
- товарні запаси на складах оптових підприємств.

За термінами (запаси на початок і кінець періоду).

За одиницями виміру: абсолютні (у цінових і натуральних показниках) і відносні (у днях товарообігу).

Змістовий модуль 2. ПОНЯТТЯ, СКЛАД І СТРУКТУРА СУБ'ЄКТІВ СИСТЕМИ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ

Тема 5. Призначення, функції і класифікація товарних складів оптової торгівлі

Урок 22. Показники використання, обліку і планування товарних запасів

Товарні запаси торговельного підприємства аналізуються, плануються і розраховуються в абсолютних і відносних показниках. Абсолютні показники, що являють собою вартісні і натуральні одиниці, зручні та широко використовуються на практиці при проведенні інвентаризацій і ревізій на торговельних підприємствах. Однак, основний недолік абсолютних показників — неможливість з їхньою допомогою визначити ступінь відповідності величини товарного запасу потребам розвитку товарообігу, що обмежує їхнє використання при плануванні товарного забезпечення. Тому більш широке поширення одержали відносні показники, що дають змогу зіставляти і встановлювати величину товарного запасу відповідно до одноденного товарообігу торговельного підприємства.

Першим відносним показником, що використовується при аналізі й плануванні товарних запасів, є рівень товарних запасів. Рівень товарних запасів характеризує забезпеченість торговельного підприємства товарами на визначену дату й показує, на скільки днів безперебійної реалізації (при сформованому товарообігу) вистачить даного запасу. Рівень товарних запасів визначається за такою формулою:

$$У_{т.з} = T_з \frac{Д}{Р}, \quad \text{чи} \quad У_{т.з} = \frac{T_з}{P_{одн}},$$

де $У_{т.з}$ — рівень товарних запасів у днях товарообігу;

$T_з$ — товарний запас на конкретну дату (тис. грн.);

$Р$ — реалізація (товарообіг) за період, що аналізується (тис. грн.);

$Р_{одн}$ — реалізація (товарообіг) одноденна торговельного підприємства (тис. грн.);

$Д$ — кількість днів в періоді, що аналізується.

Іншим показником, що характеризує ефективність господарської діяльності підприємства, є товарооборотність. Товарооборотність показує час, за який обертається середній товарний запас торговельного підприємства. Товарооборотність дає змогу оцінити й кількісно виміряти товарні запаси за двома параметрами: час — кількість днів, що припадає на один оборот середнього запасу, і швидкість — число оборотів середнього запасу за рік. На практиці час товарного обороту, чи товарооборотність обчислюється за формулою:

$$B_{дн} = CTЗ \times \frac{Д}{Р}, \quad \text{чи} \quad B_{дн} = \frac{CTЗ}{P_{одн}},$$

де В_{дн} — час обороту, чи товарооборотність у днях товарообігу;
СТЗ — середній товарний запас за період, що аналізується (грн.);
Р — товарообіг за період, що аналізується (грн.);
Р_{одн} — одноденний товарообіг за період, що аналізується (грн.);
Д — кількість днів в періоді, що аналізується.

Середній товарний запас за період, що аналізується, обчислюється за формулою середньої хронологічної моментального ряду:

$$СТЗ = \frac{(0,5ТЗ_1 + ТЗ_2 + ТЗ_3 + \dots + 0,5ТЗ_n)}{n - 1},$$

де СТЗ — середній товарний запас за визначений період (грн.);
ТЗ₁, ТЗ₂, ТЗ₃, ..., ТЗ_n — величина товарних запасів на окремі дати періоду, що аналізується (грн.);
n — кількість днів, за які береться величина запасів.

Споживчі властивості товарів, особливості їхньої реалізації впливають на час обороту різних товарних груп. Так, непродовольчі товари за інших рівних умов, обертаються в 3-4 рази повільніше, ніж продовольчі. Попит на більшість груп продовольчих товарів, крім товарів сезонного споживання, носить повсякденний або досить рівномірний характер. Збільшення в загальному обсязі роздрібного товарообігу частини непродовольчих товарів сприяє зниженню товарооборотності.

Швидкість товарного обігу, чи товарооборотність, що вимірюється у числі оборотів, обчислюється за формулою:

$$O = \frac{P}{СТЗ}, \quad \text{чи} \quad O = \frac{D}{V_{\text{дн}}},$$

де O — товарооборотність, що вимірюється у числі оборотів;
P — товарообіг за період, що аналізується (грн.);
СТЗ — середній товарний запас за період, що аналізується (грн.);
Д — число днів у періоді:

В_{дн} — час обороту, чи товарооборотність у днях товарообігу.

Товарооборотність, що вимірюється у числі оборотів показує, яке число оборотів робить середній товарний запас за період, що аналізується.

Між часом і швидкістю товарного обігу існує стійка залежність. Зменшення часу й збільшення швидкості товарного обігу дають змогу торговельному підприємству зробити більший обсяг реалізації при менших розмірах товарного запасу, що забезпечує зниження витрат на збереження, сприяє зменшенню товарних витрат, оплати за користування кредитом та більшій ефективності використання власних оборотних коштів.

Домашнє завдання:

- 1, ст.50-55, конспект
2. Охарактеризувати функції складів.

Відповіді надсилати на адресу anylesik@gmail.com. В темі листа зазначаєте прізвище, групу, назву предмета; в тексті листа – номер та дату уроку.